

ISB
Congres

**Samen
zijn wij sport**

2019

Sessie
**8 richtlijnen voor een
open sportcentrum**

#ISBcongres

20 & 21 maart | Tour & Taxis Brussel

Wat zal je vandaag horen.

1. Waarom willen we een switch in wat bestaat?
2. 8 richtlijnen voor een open sportcentrum
3. Van sportcentrum naar andere ruimten
4. De kracht van participatie in deze ontwikkeling

Interesse om ...
meer beweging in de publieke ruimte te brengen?

Elke sportsite moet een onderdeel worden van de
publieke ruimte.

Elke sportsite moet een onderdeel worden van de publieke ruimte.

5 BOUWSTENEN

1. Sportinfrastructuur en Sportieve Ruimte
2. Brede Sportclubondersteuning
3. Nabije en Dichtbij Sportstimulering
4. Co-Creatie en Burgerparticipatie
5. Sportbeleidskracht en Sportdeskundigheid

Sportspecifieke infrastructuur
kwaliteitsvol groeien – (top)talent
participatie en samenwerking clubs
bovenlokale=intergemeentelijk/regionaal
ondersteunen leren zwemmen=basisopdracht
op maat lokale bestuurs- en draagkracht

Ruimtelijke
basisprincipes

gedeeld gebruik
clusteren
herbestemmen – tijdelijk gebruik
buurtgerichte voorzieningen
beweegvriendelijke publieke ruimte

Basissportinfrastructuur
voorzien is
lokale kerntaak
duurzaamheid – slimme technologie

Verzakelijking
verzelfstandiging (I/E)
samenwerking prive
! Beleidsregie !

1. SPORTINFRASTRUCTUUR EN SPORTIEVE RUIMTE

Tendens # 5 Sport in een gemeente met aantrekkelijke publieke ruimtes: case

from isb vzw

... 11/10/2018

01:18

vimeo

Sport in een gemeente met aantrekkelijke publieke ruimtes

SPORT IN EEN GEMEENTE
MET AANTREKKELIJKE
PUBLIEKE RUIMTE

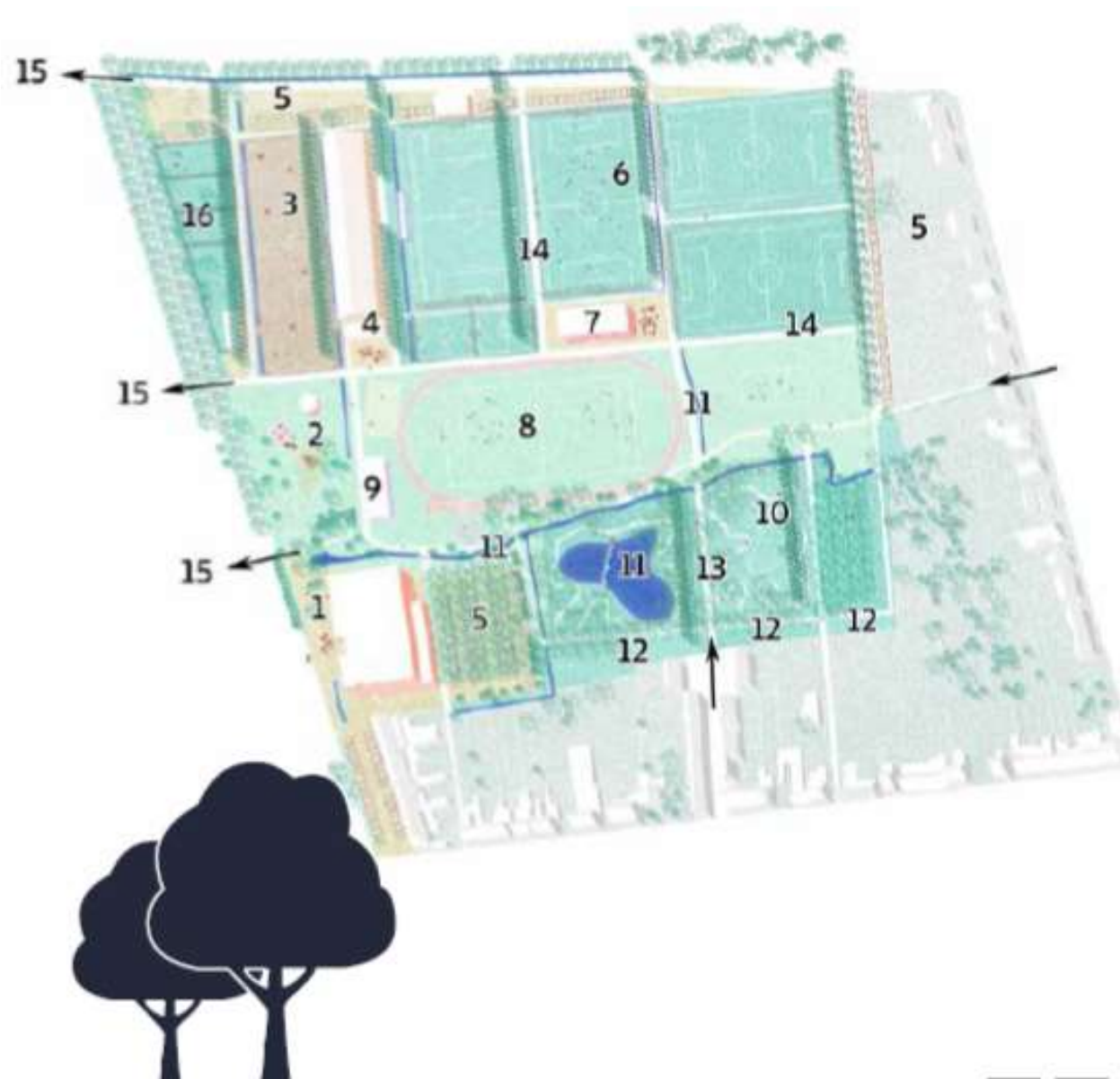
Sportieve ruimte meer
publiek maken

‘Open voor publiek’
8 richtlijnen voor een
open sportsite

Interesse om ...
meer beweging in de publieke ruimte te brengen?

Interesse om ...
meer beweging in de publieke ruimte te brengen?

8 richtlijnen voor een open sportsite

Principe 1:

We optimaliseren de
beschikbare ruimte op de
sportsite

Kunstgras kan ook een optimalisatie zijn
van ruimtegebruik

8 richtlijnen voor een open sportsite

Principe 1:

We optimaliseren de beschikbare ruimte op de sportsite

Denk na over eventuele uitbreidingen:

- Noodzakelijk ???
- Meer innemen van open ruimte
- Verweven van functies een alternatief
- Meest aangewezen plek – ruimtelijke ruil mogelijk

8 richtlijnen voor een open sportsite

Principe 2: Meer dan alleen clubsport

Stijging in sportdeelname voornamelijk door
alternatieve, lichtere sportverbanden

(Scheerder et al., 2013)

‘SPORT LIGHT’

8 richtlijnen voor een open sportsite

Principe 2: Meer dan alleen clubsport

Ook andere vormen van sport ...

Crossfit

Traphellingen

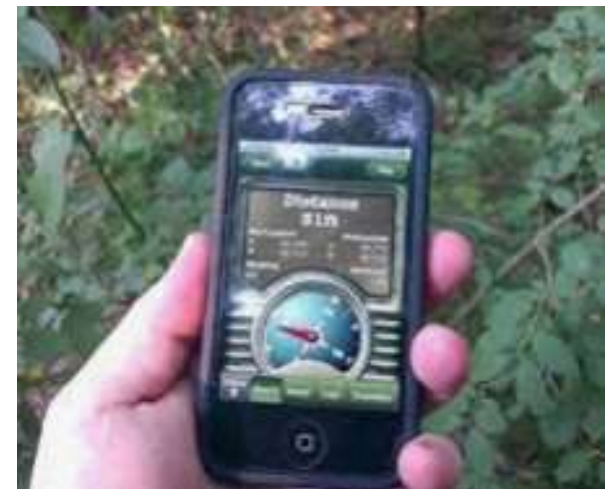
Yoga back to nature

Loopomloop

Multimovepad

Speelplek

MTB parcours

Sporten in de openbare ruimte aan de top

Fietsen (32%)

Wandelen (30%)

Lopen (14%)

= populairste sporten.

want ja, ... 2 op 3 Vlamingen geven aan enkele keren per maand aan sport te doen

(KU Leuven, Jeroen Scheerder, 2019)

Welke service bied je aan niet-clubsporters?

Principe 3: Sport, maar niet alleen sport

Daverlosite Brugge

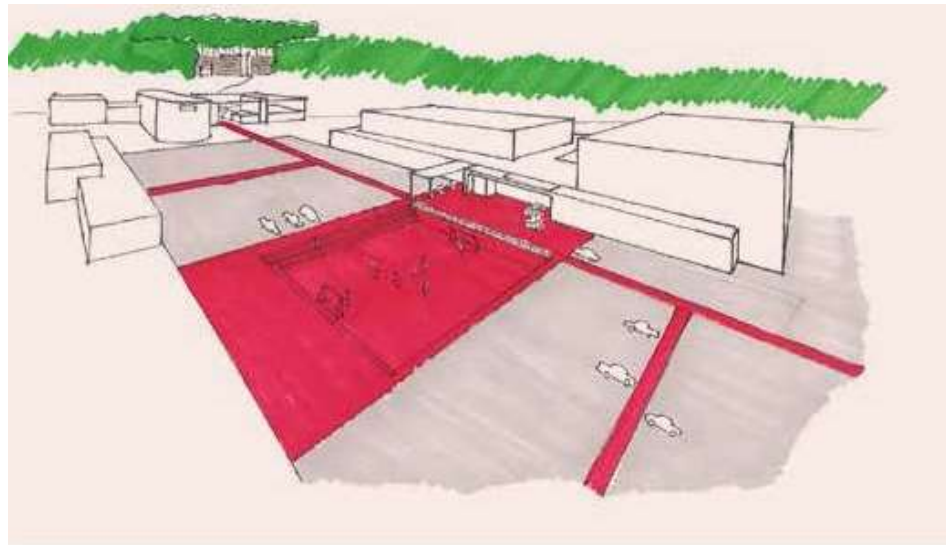
Vergaderen of jeugdbeweging of kinderopvang ...

8 richtlijnen voor een open sportsite

Principe 4:

Een open sportsite is ook een ontmoetingsplek

Copyright Stekene

Principe 5: Een sportcentrum is toegankelijk

**Doorwaadbaar voor trage
weggebruikers**

Let op! Veiligheid sociaal + verkeer

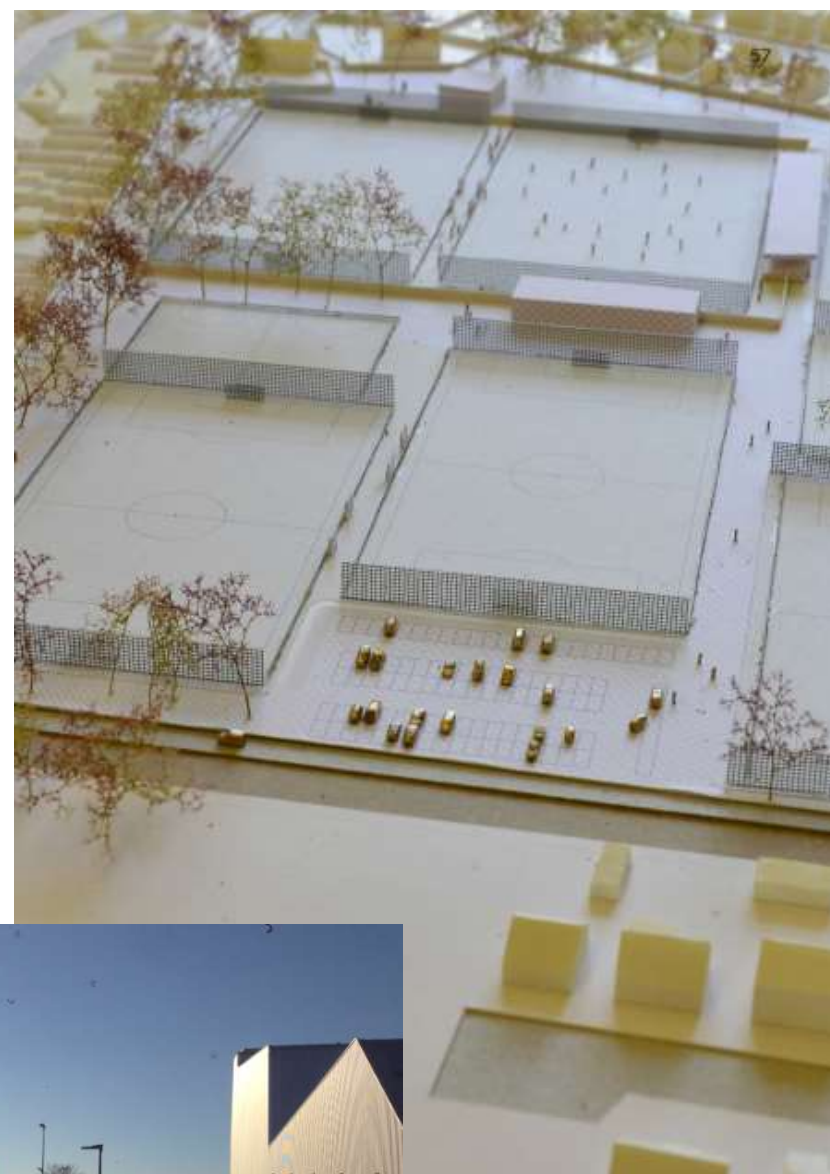
Principe 5:

Een sportcentrum is toegankelijk

Toegankelijk
naar en vanuit de buurt

Let op!

Veiligheid verkeer

Principe 5:

Een sportcentrum is toegankelijk

Wat is een goede fietsenstalling?

Principe 5: Een sportcentrum is toegankelijk

... toegankelijk voor iedereen –

Universal design outdoor
Inclusief aanbod

Eventjes nadenken

Hoe is het bij jou in de gemeente?

Principe 1: We optimaliseren de beschikbare ruimte op de sportsite

Principe 2: Meer dan alleen clubsport

Principe 3: Sport, maar niet alleen sport

Principe 4: Een open sportsite is ook een ontmoetingsplek

Principe 5: Een sportcentrum is toegankelijk

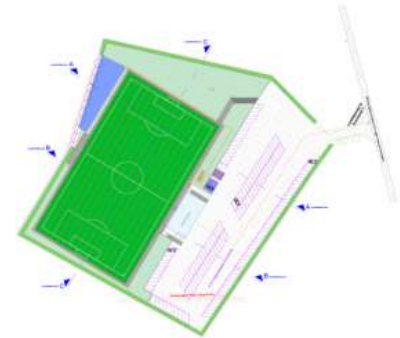
1. Welk principe vind je het moeilijkste?
2. En heeft jouw collega misschien een voorbeeld wat je kan overtuigen dat het kan? Of net niet?

Principe 6:

Samenwerking tussen verenigingen is een doel op zich

Voorbeeld Gooik

Park Groot Schijn

Park Groot Schijn

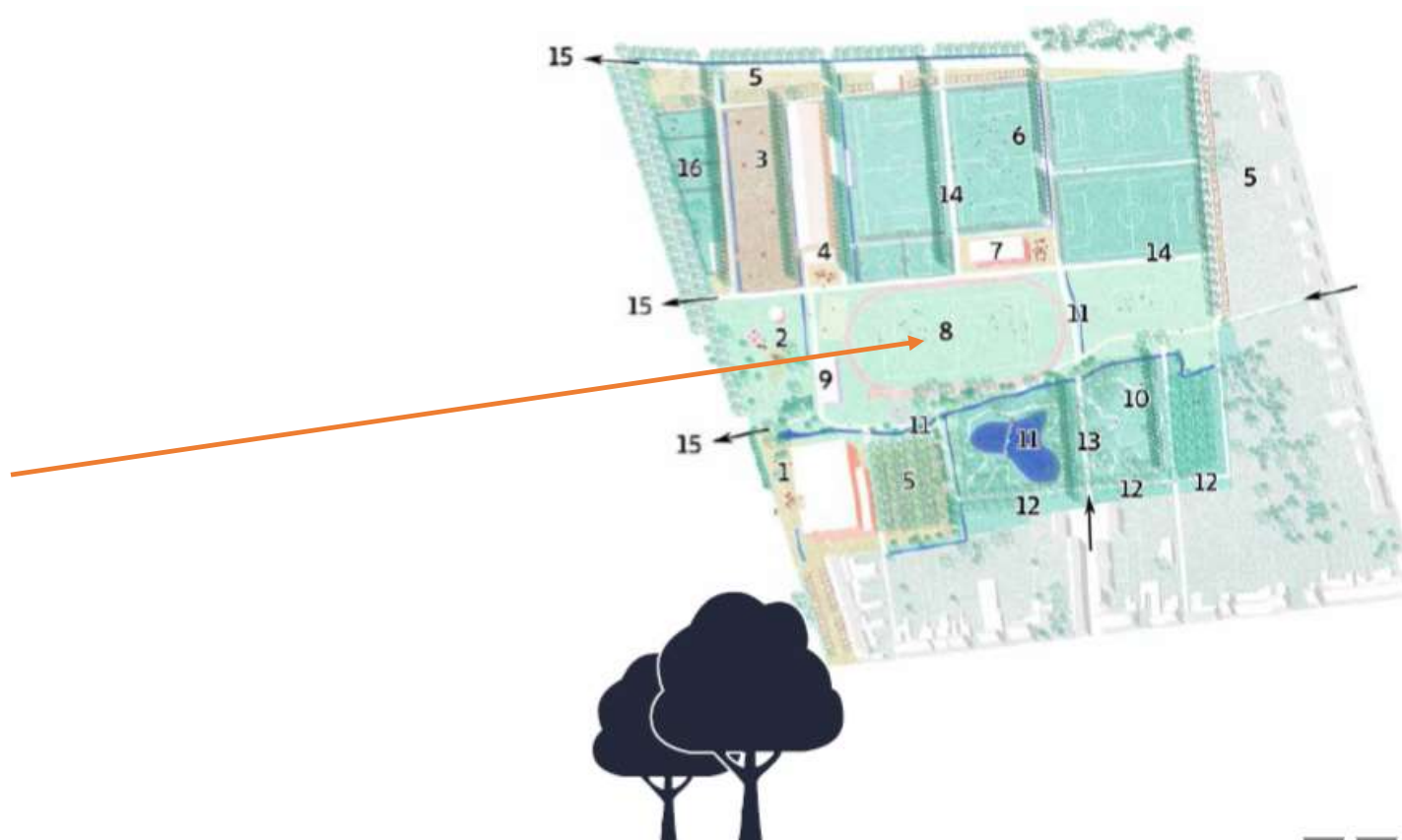
Zie ook Presentatie ISB-congres 2019 - S27: Meerdere sportclubs, 1 clubgebouw

8 richtlijnen voor een open sportsite

Principe 7:

Een open sportsite kijkt ook naar de toekomst

8 richtlijnen voor een open sportsite

Principe 7:

Een open sportsite kijkt ook naar de toekomst

Hoe connected is jouw site?

Hoeveel data kan jij verzamelen?

Voorzie je muziekaansluiting?

8 richtlijnen voor een open sportsite

Principe 7:

Een open sportsite kijkt ook naar de toekomst

Principe 7:

Een open sportsite kijkt ook naar de toekomst

= DUURZAAM – PESTICIDENARM -

Principe 7:

Een open sportsite kijkt ook naar de toekomst

= DUURZAAM – PESTICIDENARM -

Principe 7:

Een open sportsite kijkt ook naar de toekomst

En wat met de parking in de toekomst?

Focus op de fiets, de elektrische fiets, de elektrische wagen

Of helemaal geen wagen

Fiche mobiliteit Ecosportief

Principe 8:

Inrichting met aanwezigheid van natuur en landschap is een uitgangspunt, ... of een aandachtspunt.

BMX parcours Sint-Gillis-Waas

Principe 8:

Inrichting met aanwezigheid van natuur en landschap is een uitgangspunt, ... of een aandachtspunt.

Voor wie eens goed wil 'crossen in de bossen': sportcampus is cross- en mountainbikeparcours rijker

Nelle Dooms | 25 februari 2014 | 13u17

by Geert De Ryck - Bert Menten legde het nieuwe MTB-parcours aan. Rudy De Bie kwam knijpen en zag dat het goed was.

DEBIE De sportcampus van Sint-Gillis-Dendermonde beschikt voortaan over een cross- en mountainbikeparcours. Dat werd gerealiseerd door Bert Menten, die voor zijn zoon trainingsmogelijkheden dichterbij huis wilde, onder goedkeurend oog van de Dendermondse sportdienst. Rudy De Bie, zelf ooit veldrijder en voormalig bondscoach van de Belgische selectie veldrijders op het wereldkampioenschap, testte het parcours en is enthousiast.

Principe 8:

Inrichting met aanwezigheid van natuur en landschap is een uitgangspunt, ... of een aandachtspunt.

En dat creëert weer nieuwe kansen...

Back to nature yoga

Respecteer ook de natuur

Aandacht voor natuur en omgeving = Meerlagig ontwerp

Water

Beplanting

Landschap en omgeving

Historiek

Schaduw – licht en donker

...

[Bekijk de presentatie van \(Pieter Foré – Hogent\) voor creatieve ideeën](#)

Amsterdam – Bijlmersportpark

Voorbeeld van een open sportcentrum

Site A

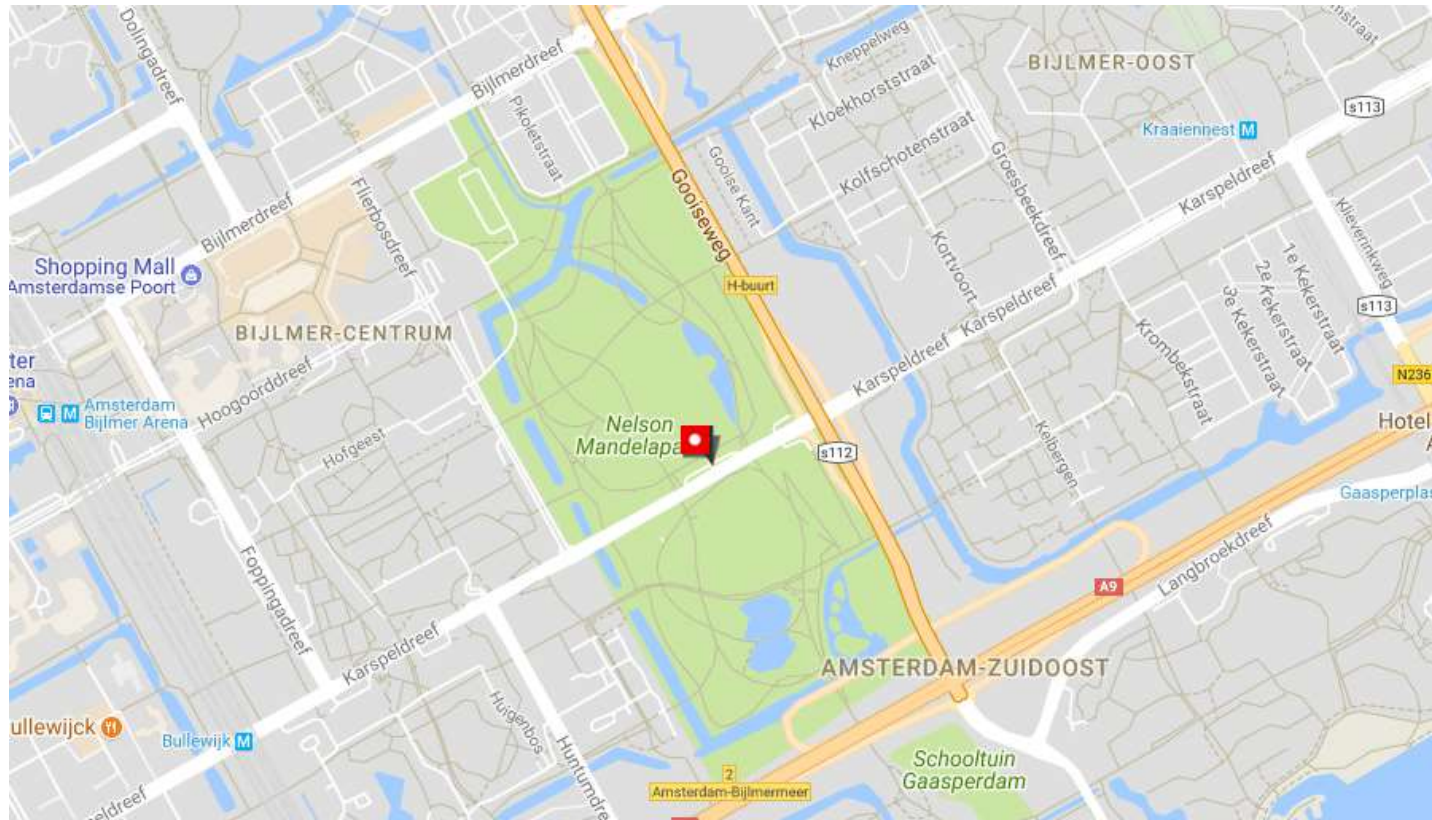
Site B

Stimulerende omgevingen combineren met sportplekken

Amsterdam - Bijlmersportpark

Amsterdam – Bijlmersportpark (2)

Sportpark De Haamen

Bezuinigen door te bewegen: Sportpark de Haamen

Maak van andere ruimten sport- en bewegingssites

Scholen

Industrieterreinen

Wil je zelf aan de slag met een project ?

= 12 stappen om tot een sterk project te komen

Vorm een projectgroep en leg het traject vast

- Wie kan nuttig zijn om te betrekken?
- Wie is trekker?
- Frequentie van samenkomen ?

STAP 4

BEPAAI HOE JE EEN 1STE INSPRAAKMOMENT ZAL ORGANISEREN

Participatie is cruciaal om een project te doen slagen. Het 1ste inspraakmoment zet dan ook meteen de toon op welke manier participatie het project mee vorm zal geven. Het ideale moment om meteen ook een aanzet voor de projectdefinitie te geven.

STAP 5

MAAK JE BUDGET OP

Het financiële plaatje van het project schetsen. En dit aan de hand van een aantal fundamentele vragen zoals: Is de gemeente de enige geldschietster of zijn er andere partijen bereid om bij te dragen? Zijn er subsidiemogelijkheden? Welke budgetten werden al voorzien en is dit voldoende?

STAP 6

STEL DE PROJECTDEFINITIE SAMEN

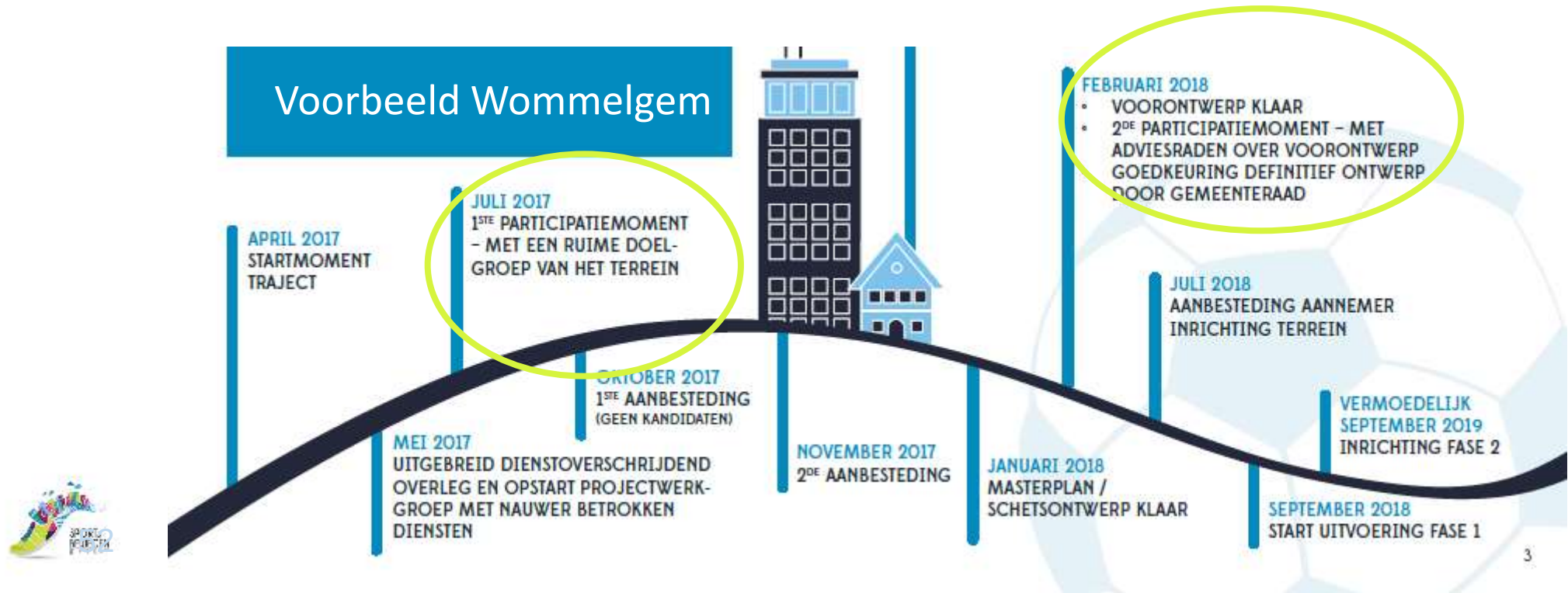
Een cruciale stap. Want de projectdefinitie is een heldere omschrijving die bijdraagt tot het opstellen van realistische budgetten en het uitvoeren van het project volgens de wensen en de verwachtingen van de opdrachtgever.

Hoe zal je de inspraak organiseren?

Participatie is cruciaal voor gedragen project

Een must voor élk project in publieke ruimte
versterkt het project
maakt project voor meer partners interessant
2 momenten in traject

STAP 4

BEPAAI HOE JE EEN 1STE INSPRAAKMOMENT ZAL ORGANISEREN

Participatie is cruciaal om een project te doen slagen. Het 1ste inspraakmoment zet dan ook meteen de toon op welke manier participatie het project mee vorm zal geven. Het ideale moment om meteen ook een aanzet voor de projectdefinitie te geven.

STAP 5

MAAK JE BUDGET OP

Het financiële plaatje van het project schetsen. En dit aan de hand van een aantal fundamentele vragen zoals: Is de gemeente de enige geldschietster of zijn er andere partijen bereid om bij te dragen? Zijn er subsidiemogelijkheden? Welke budgetten werden al voorzien en is dit voldoende?

STAP 6

STEL DE PROJECTDEFINITIE SAMEN

Een cruciale stap. Want de projectdefinitie is een heldere omschrijving die bijdraagt tot het opstellen van realistische budgetten en het uitvoeren van het project volgens de wensen en de verwachtingen van de opdrachtgever.

Stel de projectdefinitie samen

Een ontwerper geeft je wat je vraagt ...

Duidelijke opdracht voor de ontwerper

- ✓ Situering project
- ✓ Vastliggende elementen
- ✓ Verwachtingen
- ✓ Ruimer kader
- ✓ Informatie participatiemomenten

PROJECTDEFINITIE

STAP 9

ORGANISEER EEN 2DE INSpraakMOMENT VOOR DE TOETSING VAN HET VOORONTWERP

Het 2de Inspraakmoment. Belangrijk om dit tijdig te plannen en de ontwerper erbij te betrekken. Dit 2de participatiemoment wordt ook het moment voor de projectgroep om knopen door te hakken zodat de weg voor de volgende stappen vrijgemaakt wordt.

STAP 8

WERK AAN EEN VOORONTWERP OF VLEKKENPLAN

Het voorontwerp. Het toont het terrein met zijn verschillende functies. Weliswaar nog niet concreet ingetekend, maar wel voldoende specifiek om een duidelijk inzicht in de ruimtelijke visie en de haalbaarheid van alle wensen en verwachtingen te krijgen.

STAP 7

SELECTEER EEN ONTWERPBUREAU OF ONTWERP ZELF

Het inschakelen van een extern studie- of ontwerpbureau? Noodzakelijk voor grootschalige en complexe projecten. Voor een kleinschalige ingreep kan een lokale expert ook een oplossing bieden. Zolang er werk gemaakt wordt van een ruimtelijke analyse en ingezet wordt op het creëren van een synergie met meerdere diensten, gebruikers en bestuurders.

STAP 10

KEUR HET DEFINITIEF ONTWERP GOED

De goedkeuring van het ontwerp. Een ander cruciaal moment. Tegelijkertijd de gelegenheid om na te gaan of het ontwerp volledig in lijn is met de projectdefinitie en de keuzes die tijdens de participatievergaderingen gemaakt werden. In deze fase van het project is een update naar de bewoners, sponsors, gebruikers en het schepencollege helemaal op z'n plaats.

TIP

Betrek de ontwerper tijdens het 2de participatiemoment. Zo krijg je nieuwe en verhelderende inzichten.

DE ONTWERPFASE

MAAK WERK VAN EEN STERK ONTWERP

Tijd om het project uit te voeren

STAP 11

VOLG DE WERF OP

Het ontwerp is klaar. Het werk op het terrein is echter nog volop aan de gang. Die uitvoeringsfase vraagt opvolging, want nu is het nog niet te laat om onnauwkeurigheden tijdig te spotten en bij te schaven.

STAP 12

OBSERVEER EN EVALUEER

De uitvoeringsfase is rond. De site is klaar. Ook dan is het aangewezen om de locatie verder onder de loep te nemen. Tijdens die observaties kunnen zaken opgemerkt worden die nog wat extra afwerking nodig hebben om tot een sterk eindresultaat te komen.

Publicatie sport en ruimte in beweging

- Publicatie (2015)
- Kind & Samenleving en ISB
- Handige publicatie als je publieke ruimte beweegvriendelijk wil ontwerpen
- o.a. 5 principes voor het brede sportcentrum – op basis van praktijkervaring nu uitgediept naar 8 richtlijnen

Subsidie-oproep Sport Vlaanderen

Sporten en bewegen in de sportieve ruimte

- Indienen tegen 29 maart 2019
- Zowel voor gemeenten, scholen, bedrijven, ...
- Zowel infrastructuur als technologie als promotie

“Creatieve en innovatieve concepten die meer mensen aanzetten om meer te bewegen en te sporten in de publieke ruimte”

Zijn jullie nu klaar voor het sportpark van de toekomst?

Bekijk het dossier beweegvriendelijke ruimte op
www.isbvzw.be

of ga naar onze kennisbank voor alle documenten rond
beweegvriendelijke ruimte: www.isbkennisbank.be

Lien.vanbelle@isbvzw.be
T 03/780.91.07

